120 ANS DE SIONISME
"LE SIONISME EST UN IDEAL INFINI"

Seder de Tou Bi'chvat

ההסתדרות הציונית העולמית
המערך לשירותים רוחניים בתפוצות
Organisation Sioniste Mondiale
Centre des Affaires Religieuses en Diaspora

Rédaction : Rabbin Yaron Nisenholz

Chers amis,

Chalom Rav,

Le Seder de Tou Bi'shvat que nous vous proposons contient : des commentaires de la Torah, l'éloge d'Eretz Israël et de ses fruits, la dégustation des fruits, les quatre coupes de vin et des versets qui montrent le lien entre le retour du peuple juif dans son pays et la nature et les plantes d'Eretz Israël.

Ce Seder a été composé par les Sages de Safed en Eretz Israël au 17e siècle pour mieux faire comprendre le rôle central d'Eretz Israël dans la vie du peuple juif en Israël et en diaspora.

Le Département des Affaires religieuses en Diaspora est en contact avec des centaines de rabbins et dirigeants de communautés juives de diaspora et il organise un grand nombre d'activités pour renforcer l'identité juive et promouvoir les contacts avec l'Etat d'Israël. Nous intervenons dans des domaines divers, entre autres par la production de dossiers pédagogiques et de documents de référence. Cette brochure a été rédigée en hébreu par le Rabbin Yaron Nisenholz alors qu'il exerçait la fonction de rabbin de la ville de Bâle, en Suisse, elle a été traduite et publiée dans plusieurs langues par le Département des Affaires religieuses en Diaspora afin que les communautés juives de diaspora puissent célébrer Tou Bi'shvat et faire le Seder de Tou Bi'shvat dans leur langue.

J'adresse mes remerciements à M. Yitzhak Shtiglitz, directeur du département, et à Mme Orit Avital, directrice de la bibliothèque Eliner, pour la publication du Seder de Tou Bi'shvat en plusieurs langues. Nous espérons que le Seder de Tou Bi'shvat que nous vous proposons sera utile et efficace pour renforcer l'identité juive et sioniste et pour rapprocher les Juifs de diaspora de l'Etat d'Israël.

Bonne fête
Yehiel Wasserman
Chef du Département des Affaires
religieuses en Diaspora

La première coupe de vin – Fête des Arbres

הנני מוכן ומזומן לשתות כוס ראשונה של ט"ו בשבט -
כוס יין לבן, כוס המסמלת את החורף במלוא עוזו וכוחו

Hineni moukhan ou mezouman lichtot kossz richona chel Tou Bi'shvat
« Je suis prêt à boire la première coupe de Tou Bi'shvat »
La coupe de vin blanc symbolise l'hiver dans toute sa rigueur

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן

Baroukh ata Adonaï élohénou mélèckh haolam boré pri haguefen
« Sois loué, Eternel notre Dieu, Roi de l'Univers, qui crée le fruit de la vigne »

ארבעה ראשי שנים הם: באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרגלים, באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה... באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות לנטיעה ולירקות, באחד בשבט ראש השנה לאילן כדברי בית שמאי, בית הלל אומרים בחמשה עשר בו.

(משכת ראש השנה א, א)

Il y a quatre Nouvel An. Le Premier Nissan est le Nouvel An des rois et des fêtes, le Premier Eloul est le Nouvel An de la dîme des animaux... Le Premier Tichri est le Nouvel An des années, de la remise des dettes et des jubilés, des plantations et des légumes, le Premier Chvat est le Nouvel An des Arbres selon Beit Shamaï,
cependant Beit Hillel le fixe au quinze de ce mois.

(Massekhet Rosh Hachana, 1,1)

Quand vous serez entrés dans la Terre promise	וכי תבואו אל-הארץ
et que vous y aurez planté tous les arbres fruitiers	ונטעתם כל-עץ מאכל
Et que les arbres auront tous leurs fruits	ונתן העץ פריו
Et que le pays aura donné ses récoltes	והארץ יבולה.
Il sera temps de planter des arbres	עת לנטוע אילנות
Il sera temps de planter et de construire.	עת לנטוע ולבנות.

Le blé (Hita) חיטה

אילן שאכל ממנו אדם הראשון... רבי יהודה אומר: חטה היתה,
שאין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן.

(תלמוד בבלי, ברכות מ, א)

C'est la plante que le premier homme a mangé... Rabbi Yéhuda a dit : c'était le blé car un jeune enfant ne sait pas appeler son père et sa mère avant d'avoir goûté à cette céréale.

(Talmud de Babylone, Berakhot 40, 1)

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת

Baroukh ata Adonaï élohénou mélèkh haolam boré mini mazonot
Sois loué, Eternel notre Dieu, Roi de l'Univers, qui crée toute sortes d'aliments

Le monde tout entier כֹּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ

Le monde tout entier כֹּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ
Est un pont très étroit גֶּשֶׁר צַר מְאֹד
Et l'essentiel est de ne pas avoir peur וְהָעִקָּר לֹא לְפַחֵד כְּלָל.

L'orge (seorah) שעורה

כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, מְבִיאֲךָ אֶל-אֶרֶץ טוֹבָה: אֶרֶץ, נַחֲלֵי מָיִם עֲיָנֹת וּתְהֹמֹת, יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר. אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה, וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן; אֶרֶץ-זֵית שֶׁמֶן, וּדְבָשׁ.

(דברים ח, ז-ח)

Car l'Eternel, ton Dieu, te conduit dans un pays fortuné, un pays plein de cours d'eau, de sources et de torrents, qui s'épandent dans la vallée ou sur la montagne ; un pays qui produit le froment et l'orge, le raisin, la figue et la grenade, l'olive huileuse et le miel.

(Deutéronome 8, 7-8)

Deuxième coupe – Eretz Israël

יין לבן מהול בקצת יין אדום
הנני מוכן ומזומן לשתות כוס שניה של ט"ו בשבט - כוס שרובה יין לבן ומיעוטה יין אדום - כוס המסמלת את ניצני האביב הראשונים בתוך החורף הקר

On boit ensuite la deuxième coupe de vin blanc avec un peu de vin rouge
Hineni moukhan ou mezouman lichtot kossz chnia chel Tou Bi'shvat
« Je suis prêt à boire la deuxième coupe de Tou Bi'shvat »
Cette coupe contient surtout du vin blanc et très peu de vin rouge – elle symbolise les premiers bourgeons du printemps qui s'épanouissent au cœur de l'hiver froid

La chanson de l’herbe / Rabbi Nahman de Breslev

שִׁירַת הָעֲשָׂבִים / רבי נחמן מברסלב

Sache que tout berger
A une mélodie bien à lui
Sache que toute herbe des champs
A elle aussi un chant bien à elle
Et c’est de la chanson de l’herbe
Qu’est tirée la mélodie du berger
Comme cela est beau, comme cela est
merveilleux
Lorsqu’on entend leur mélodie
Il est bon de prier avec eux
Et d’accomplir le travail divin avec joie
En entendant la chanson de l’herbe
Le cœur s’emplit de joie et aspire à Dieu
Et lorsque le cœur s’imprègne de la chanson
Il aspire à Eretz Israël
Une grande lumière est attirée
Par la sainteté de la terre
Et par la chanson de l’herbe
Et elle devient une mélodie qui jaillit du cœur

דַּע לְךָ שֶׁכָּל רוֹעֶה וְרוֹעֶה
יֵשׁ לוֹ נִגּוּן מְיוּחָד מִשֶּׁלּוֹ
דַּע לְךָ שֶׁכָּל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב
יֵשׁ לוֹ שִׁירָה מְיוּחֶדֶת מִשֶּׁלּוֹ
וּמִשִּׁירַת הָעֲשָׂבִים
נַעֲשֶׂה נִגּוּן שֶׁל רוֹעֶה
כַּמָּה יָפֶה, כַּמָּה יָפֶה וְנָאֶה
כְּשֶׁשּׁוֹמְעִים הַשִּׁירָה שֶׁלָּהֶם
טוֹב מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל בֵּינֵיהֶם
וּבְשִׂמְחָה לַעֲבֹד אֶת ה׳
וּמִשִּׁירַת הָעֲשָׂבִים
מִתְמַלֵּא הַלֵּב וּמִשְׁתּוֹקֵק
וּכְשֶׁהַלֵּב מִן הַשִּׁירָה מִתְמַלֵּא
וּמִשְׁתּוֹקֵק אֶל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
אוֹר גָּדוֹל אֲזַי נִמְשָׁךְ וְהוֹלֵךְ
מִקְּדוּשָׁתָהּ שֶׁל הָאָרֶץ עָלָיו
וּמִשִּׁירַת הָעֲשָׂבִים
נַעֲשֶׂה נִגּוּן שֶׁל הַלֵּב

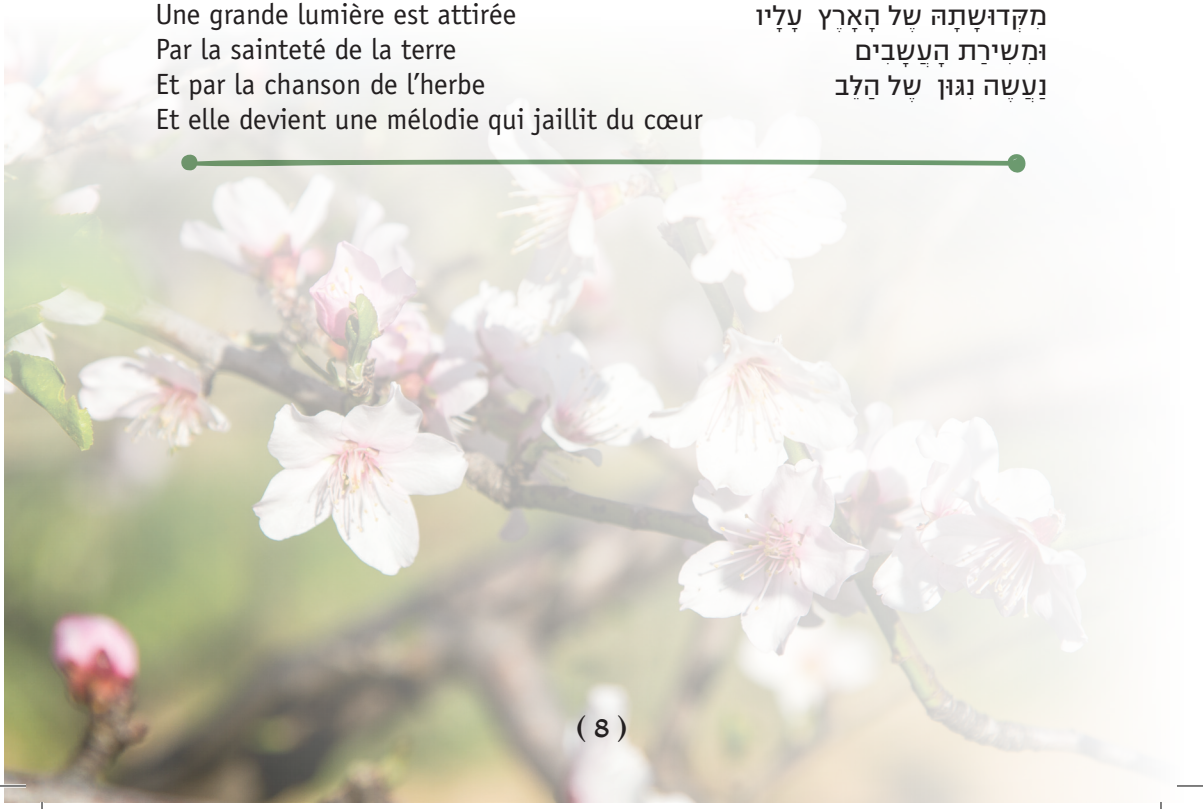

La vigne (Gefen) גפן

אמר רבי שמעון בן לקיש: אומה זו כגפן נמשלה:
זמורות שבה - אלו בעלי בתים,
אשכולות שבה - אלו תלמידי חכמים,
עלין שבה - אלו עמי הארץ, קנוקנות שבה - אלו ריקנים שבישראל.
ועל זה אמרו בארץ ישראל: צריכים האשכולות להתקיים בשביך העלים,
מפני שללא העלים גם האשכולות לא יוכלו להתקיים ולהיות מתוקים.

(תלמוד בבלי, חולין צב, א)

Rabbi Siméon ben Lakish a dit : « Ce peuple (Israël) est comme une vigne : ses branches sont l'aristocratie, ses grappes de raisin les disciples des sages, ses feuilles le peuple, ses brindilles ceux qui sont dépourvus de connaissances. Et on a répondu à cela en Eretz Israël : Il faut que les grappes de raisin prient pour les feuilles, car sans les feuilles, les grappes de raisins non plus ne pourraient pas subsister.
(Chaque classe sociale est essentielle au bien-être de la communauté).

(Talmud de Babylone, Houlin, 92 a)

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הָגֶּפֶן

Baroukh ata Adonaï élohénou mélèkh haolam boré pri hagefen
Sois loué, Eternel notre Dieu, Roi de l'Univers, qui crée le fruit de l'arbre

Pour mes frère et mes amis	לְמַעַן, אַחַי וְרֵעָי-
Je t'offre tous mes vœux de bonheur	אֲדַבְּרָה-נָּא שָׁלוֹם בָּךְ.
Pour l'amour de la Maison de l'Eternel, notre Dieu	לְמַעַן, בֵּית-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ-
Je te souhaite pleine prospérité.	אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ.

(Psaumes 122, 8-9)

La figue (te'ena) תאנה

למה נמשלה תורה בתאנה? שרוב האילנות - הזית, הגפן והתמרה, נלקטין כאחת, והתאנה נלקטת מעט מעט. כך התורה - היום לומד מעט ולמחר הרבה לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנתים.

(מדרש במדבר רבא, פרשת כ"א)

Pourquoi compare-t-on la Torah à une figue ? Parce qu'on cueille les fruits de la plupart des arbres : l'olivier, la vigne et le palmier dattier, en une seule fois, alors que la figue se cueille peu à peu. Il en est de même pour la Torah – un jour on apprend un peu et le lendemain beaucoup, car elle ne s'enseigne pas en un an, ni en deux ans.

(Midrache Rabba, Nombres, section 21)

מעשה ברבי יונתן בן אלעזר שהיה יושב תחת תאנה אחת והיתה התאנה מלאה תאנים ופרי, ירד הטל והיו התאנים מתמלאות בדבש, באה עז אחת והיתה מנטפת חלב בדבש. קרא לאחד התלמידים ואמר בוא וראה דוגמא מעין עולם הבא שנאמר: " והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס והגבעות תלכנה חלב " (יואל ד, יח).

(תנחומא הקדמון , תצוה אות י')

Voici un enseignement de Rabbi Jonathan b. Elazar qui était assis sous un figuier. Hors le figuier était plein de figues, la rosée tombait et les figues s'emplissaient de miel, une chèvre est venue et elle faisait ruisseler du lait grâce au miel (des figues). Il s'est adressé à l'un des disciples des sages et lui a dit : voici l'exemple d'une sorte de paradis car il est dit : « En ce jour, les montagnes ruisselleront du jus de la vigne, les collines feront couler du lait ». (Joël 4, 18)

(Tanhouma Hakadmon, Tetsavé, lettre yod)

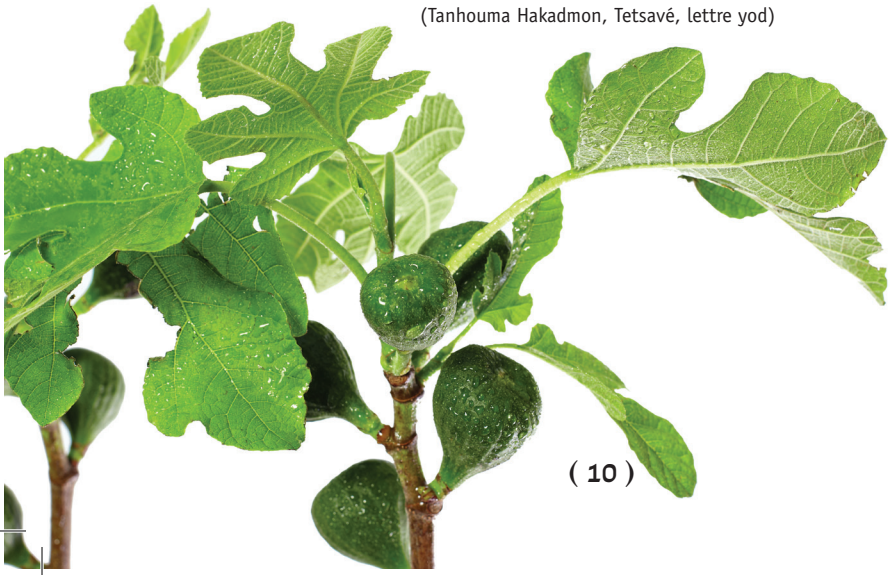

Eretz (Le Pays) / Shaike Paikov

ארץ / שייקה פייקוב

Le pays, le pays, le pays
Le pays au ciel bleu clair sans un nuage
Et le soleil pour lui
Est comme du lait et du miel
Le pays où nous sommes nés
Le pays où nous vivrons
Et où nous resterons
Peu importe ce qui arrive

Refrain: Le pays que nous aimerons
Pour nous un père et une mère
Le pays du peuple
Le pays pour l'éternité
Le pays où nous sommes nés
Le pays où nous vivrons
Peu importe ce qui arrive

Le pays, le pays, le pays
La mer face à la plage
Et des fleurs et des enfants
Sans fin
Au nord le Lac de Tibériade
Au sud du sable
Et l'est de l'ouest
Embrasse les frontières

Refrain: Le pays que nous aimerons...

Le pays, le pays, le pays
Le pays de la Torah
Tu es la source de lumière
Et la langue de la foi
Le pays, le pays, le pays
Toi le pays qui m'est cher
Tu as promis
Que ce ne sera pas une légende

Refrain: Le pays que nous aimerons...

ארץ, ארץ, ארץ,
ארץ תכול אין עב,
והשמש לה
כדבש וחלב,
ארץ בה נולדנו
ארץ בה נחיה
ונשב בה, יהיה
מה שיהיה

ארץ שנאהב
היא לנו אם ואב
ארץ של העם
ארץ לעולם
ארץ בה נולדנו
ארץ בה נחיה
יהיה מה שיהיה.

ארץ, ארץ, ארץ,
ים אל מול החוף
ופרחים וילדים
בלי סוף.
בצפון כינרת
בדרום חולות
ומזרח למערב
נושק גבולות/ נושק בסוד

ארץ שנאהב...

ארץ, ארץ, ארץ,
ארץ התורה
את מקור האור
ושפת האמונה.
ארץ, ארץ, ארץ,
ארץ יקרה,
הן הבטחת
שאין זו אגדה.

ארץ שנאהב...

Troisième coupe – la rédemption

יין אדום מהול בקצת יין לבן.
הנני מוכן ומזומן לשתות כוס שלישית של ט"ו בשבט - כוס שרובה יין אדום ומיעוטה יין לבן, כוס המסמלת את מלחמת האיתנים שבטבע, את ימי החום הגוברים כבר על ימי הקרה.

On boit ensuite la troisième coupe de vin rouge avec un peu de vin blanc
« Je suis prêt à boire la troisième coupe de Tou Bi'shvat »
Cette coupe contient presque entièrement du vin rouge et très peu de vin blanc, elle symbolise la guerre des forces de la nature, les jours chauds qui l'emportent déjà sur les jours froids.

כִּי-תָצוּר אֶל-עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לִתְפְשָׂהּ, לֹא-תַשְׁחִית אֶת-עֵצָהּ לִנְדֹּחַ עָלָיו גַּרְזֶן--כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכֵל, וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת: כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה, לָבֹא מִפָּנֶיךָ בַּמָּצוֹר

(דברים כ, יט)

Si tu es arrêté longtemps au siège d'une ville que tu attaques pour t'en rendre maître, tu ne dois cependant pas en détruire les arbres en portant sur eux la cognée : ce sont eux qui te nourrissent, tu ne dois pas les abattre. Oui, l'arbre du champ c'est l'homme même, tu l'épargneras dans les travaux du siège.

(Deutéronome 20, 19)

Le caroube (haroub) חרוב

חוני המעגל היה מהלך בדרך, ראה אדם נוטע חרוב. אמר לו: החרוב לכמה שנים טוען פירות? אמר לו: לשבעים שנה. אמר לו: כלום יודע אתה שתחיה שבעים שנה? אמר לו: אני מצאתי את העולם בחרובים. כשם שנטעו אבותַי לי, אף אטע אני לבנַי!

(תלמוד בבלי, תענית כג, ב)

Honi Hame'agel (le Traceur de Cercles) marchait sur la route, il vit un homme qui plantait un caroubier. Il lui demanda : - Dans combien d'années le caroubier va-t-il donner des fruits ? - Soixante-dix ans. Il lui demanda : « Est-ce que tu sais si tu vas vivre soixante-dix ans ? » L'homme lui répondit : « J'ai trouvé des caroubiers en arrivant dans ce monde. De même que mes ancêtres ont planté des caroubiers pour moi, moi aussi je vais en planter pour mon fils ! »

(Talmud de Babylone, Ta'anith, 23 b)

כך הולכים השותלים / יצחק שנהר

כך הולכים השותלים	Kach holchim hashotlim
רון בלב ואת ביד	Ron balev ve'et bajad
מן העיר ומן הכפר	Min ha'ir umin hakfar
מן העמק, מן ההר	Min ha'emek umin hahar
בט"ו בשבט	Betu bishvat
בט"ו בשבט	Betu bishvat

Ainsi marchent les planteurs / Itzhak Shenhar

Ainsi marchent les planteurs
La joie au cœur et la pelle à la main
De la ville et du village
De la plaine et de la montagne
A Tou Bi'shvat
A Tou Bi'shvat

La grenade (Rimon) רימון

"כפלח הרימון רקתך" (שיר השירים, ו, ז)
אמר ר' שמעון בן לקיש -אל תקרי "רַקָּתֵך" אלא רֵיקָּתֵך" ללמדך שאפילו "רֵיקָּנִין" שבך (שבעם ישראל) מלאים מצוות כרימון.
(מדרש שיר השירים רבא, ו)

« Ta tempe est comme une tranche de grenade »
(Cantique des Cantiques 6,7)
R. Siméon b. Lakish a dit : ne lis pas « ta tempe » mais « ton vide » pour apprendre que même « le vide » (du peuple juif) est plein de mitsvot comme la grenade.
(Midrache Rabba du Cantique des Cantiques, 6)

הנה מה טוב ומה נעים
שבת אחים גם יחד

Comme c'est bon, comme c'est agréable
D'être assis tous ensemble entre frères

l'amandier fleurit / Israël Duchman

L'amandier fleurit
Et le soleil d'or brille
Des oiseaux au faîte de chaque toit
Annoncent la venue de la fête :

Tou Bi'shvat est arrivé – la fête des arbres !
Tou Bi'shvat est arrivé – la fête des arbres !

La terre attend
Le temps de planter est arrivé !
Chacun plantera un arbre ici
Nous sortirons munis de pelles

Tou Bi'shvat est arrivé – la fête des arbres !
Tou Bi'shvat est arrivé – la fête des arbres !

השקדיה פורחת / ישראל דושמן

הַשְּׁקֵדִיָּה פּוֹרַחַת,
וְשֶׁמֶשׁ פָּז זוֹרַחַת.
צִפֳּרִים מֵרֹאשׁ כָּל גַּג
מְבַשְּׂרוֹת אֶת בּוֹא הֶחָג:

ט"וּ בִּשְׁבָט הִגִּיעַ – חַג הָאִילָנוֹת!
ט"וּ בִּשְׁבָט הִגִּיעַ – חַג הָאִילָנוֹת.

הָאָרֶץ מְשַׁוַּעַת:
הִגִּיעָה עֵת לָטַעַת!
כָּל אֶחָד יִטַּע פֹּה עֵץ,
בְּאִתִּים נֵצֵא חוֹצֵץ:

ט"וּ בִּשְׁבָט הִגִּיעַ – חַג הָאִילָנוֹת!
ט"וּ בִּשְׁבָט הִגִּיעַ – חַג הָאִילָנוֹת.

Quatrième coupe – la qualité de l'environnement

יין אדום
הנני מוכן ומזומן לשתות כוס רביעית של ט"ו בשבט כוס יין שכולו אדום - כוס האביב בהדרו.

Hineni moukhan ou mezouman lichtot kossz revi'it chel Tou Bi'shvat
On boit ensuite la quatrième coupe de vin rouge
« Je suis prêt à boire la quatrième coupe de Tou Bi'shvat »
Cette coupe contient uniquement du vin rouge – elle symbolise le printemps dans toute sa splendeur.

La datte (tamar) תמר

למה נמשלו ישראל לתמר?
מה תמרה זו אין בה פסולת, אלא תמרים לאכילה, לולבין להילול, חריות (כפות) לסיכוך, סיבים לחבלים, סנסינים לכברה, שפעת קורות לקרות בהן הבית - כך הם ישראל: אין בהם פסולת. אלא מהם בעלי מקרא, מהם בעלי משנה, מהם בעלי אגדה, מהם בעלי מצוות, מהם בעלי צדקות.

(מדרש בראשית רבה, פרשה מ"א)

Pourquoi Israël a-t-il été comparé à un palmier dattier ?
Le palmier n'a pas de déchets, uniquement des dattes bonnes à manger, le loulav pour glorifier Dieu, des grandes branches pour servir de toit, des fibres pour faire des cordes, des rameaux comme tamis, des poutres pour la charpente de la maison – il en est de même pour le peuple juif : il n'a pas de déchets. Il n'a que des érudits de la Bible, dont des érudits de la Michna, des érudits de la Hagadah, des hommes qui font des mitsvot, des hommes charitables.

(Midrash Bereshit Rabbah 41:1)

Le juste fleurit, fleurit comme le palmier	צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח יִפְרָח
Le juste fleurit comme le palmier	צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח,
Comme le cèdre du Liban il est élancé	כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה
Comme le cèdre du Liban il est élancé, élancé.	כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה יִשְׂגֶּה.

L'olive (Zayit) זית

וַיְהִי, מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם; וַיִּפְתַּח נֹחַ, אֶת-חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְשַׁלַּח, אֶת-הָעֹרֵב; וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוֹב, עַד-יִבֹּשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ. וַיְשַׁלַּח אֶת-הַיּוֹנָה, מֵאִתּוֹ- לִרְאוֹת הֲקַלּוּ הַמַּיִם, מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. וְלֹא-מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף-רַגְלָהּ, וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל-הַתֵּבָה-כִּי-מַיִם, עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ; וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ, וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל-הַתֵּבָה. וַיָּחֶל עוֹד, שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים; וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת-הַיּוֹנָה, מִן-הַתֵּבָה. וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב, וְהִנֵּה עֲלֵה-זַיִת טָרָף בְּפִיהָ; וַיֵּדַע נֹחַ, כִּי-קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ.

(בראשית ח, ו-יא)

« Au bout de quarante jours, Noé ouvrit la fenêtre qu'il avait pratiquée à l'arche. Il lâcha le corbeau, qui partit, allant et revenant jusqu'à ce que les eaux eussent laissé la terre à sec. Puis, il lâcha la colombe, pour voir si les eaux avaient baissé sur la face du sol. Mais la colombe ne trouva pas de point d'appui pour la plante de ses pattes, et elle revint vers lui dans l'arche. Il attendit encore sept autres jours, et renvoya de nouveau la colombe de l'arche. La colombe revint vers lui sur le soir, tenant dans son bec une feuille d'olivier fraîche. Noé jugea que les eaux avaient baissé sur la terre. »

(Genèse 8, 6-11)

אמר רבי יהושע בן לוי: למה נשמשלו ישראל לזית? לומר לך: מה זית אין עליו נושרין לא בימות החמה ולא בימות הגשמים, אף ישראל אין להם בטילה עולמית לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

(תלמוד בבלי, מנחות נ"ג, ב)

R. Joshua b. Levi a dit : pourquoi Israël est-il comparé à un olivier ? Pour vous dire que de même que l'olivier ne perd pas ses feuilles, ni en été, ni en hiver, ainsi Israël ne sera jamais perdu, ni dans ce monde, ni dans le monde à venir.

(Talmud de Babylone, Kodachim, Menakhot, 53 b)

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו
הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וְאִמְרוּ אָמֵן.

Osseh schalom bimromaw
hu ja'asseh schalom aléjnu
we-al kol jissra'el,
we-imru: amen.

Il fait la paix dans les cieux
Il fera la paix parmi nous
Et parmi tout Israël
Et ils diront Amen

כשנפרד רב נחמן מרב יצחק, ביקש הוא ממנו לברכו. אמר לו: אמשול לך משל, לאדם שהיה הולך במדבר והיה רעב, עייף וצמא, ומצא אילן שפירותיו מתוקין וצלו נאה ואמת מים עוברת תחתיו. אכל מפירותיו ושתה ממימיו ויש בבצלו. וכשביקש לילך אמר: " אילן, אילן, במה אברכך? אם אומר לך שיהיו פירותיך מתוקין - הרי פירותיך מתוקין; שיהא צלך נאה -הרי צלך נאה; שתהא אמת מים עוברת תחתיך -הרי אמת מים עוברת תחתיך. אלא יהי רצון שכל נטיעות שנוטעין ממך - יהיו כמותך".

(תלמוד בבלי, תענית ח)

Lorsque Rav Nahman a dit adieu à Rav Itzhak, ce dernier lui a demandé de le bénir. Il lui a dit : « Je vais te comparer à un homme qui marchait dans le désert. Il était affamé, fatigué et assoiffé, il trouva un arbre dont les fruits étaient sucrés, l'ombre agréable et il y avait un aqueduc au pied de l'arbre. Il a mangé de ses fruits, il a bu de son eau et il a dormi à l'ombre de l'arbre. Lorsqu'il voulut partir il a dit à l'arbre : « Arbre, arbre, comment vais-je te bénir ? Si je te dis que tes fruits deviendront sucrés – tes fruits sont déjà sucrés ; que ton ombre sera agréable – ton ombre est déjà agréable ; qu'il y aura un aqueduc, il y a déjà un aqueduc. Donc que la volonté de Dieu soit que tous les arbres issus de toi te ressemblent ».

(Talmud de Babylone, Ta'anith 8)

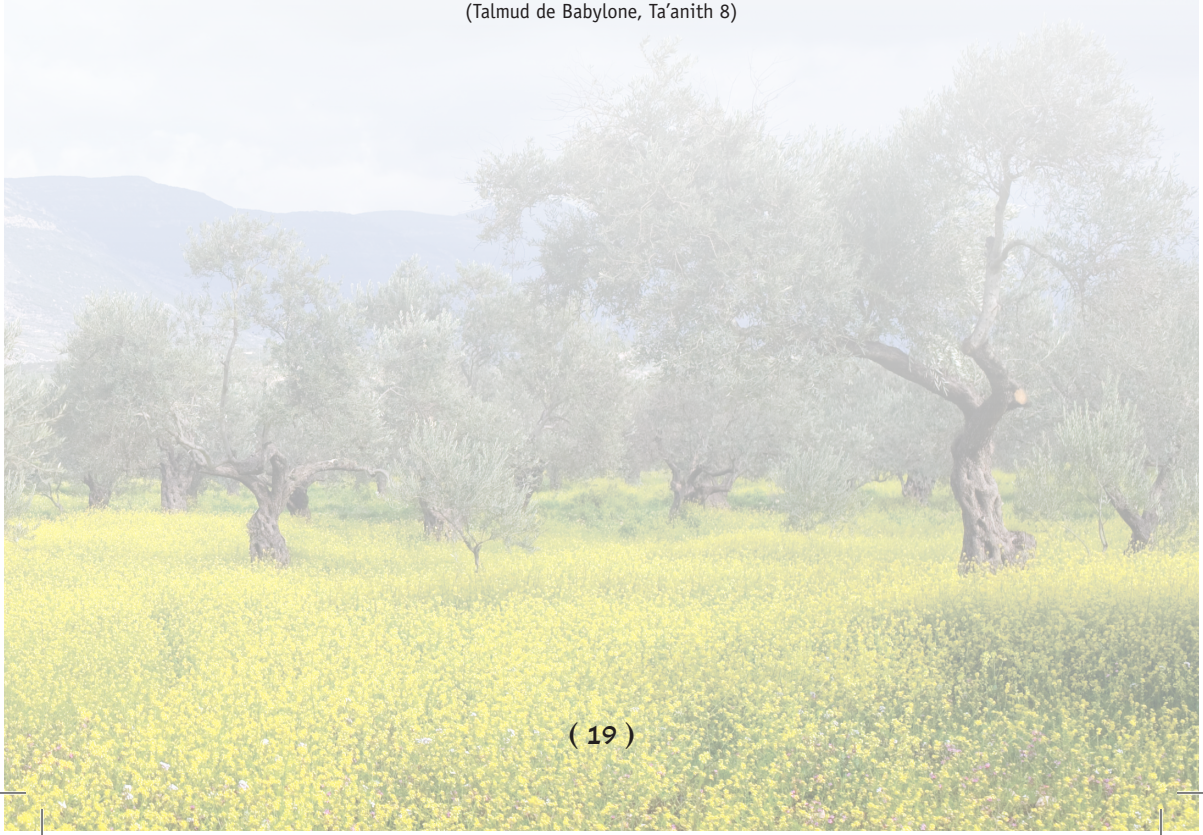

Toutes ces choses / Naomi Shemer

Le miel et le dard
L'amertume et la douceur
Et notre toute petite fille
Protège-les Dieu miséricordieux
Ainsi que le feu brûlant
L'eau pure comme du cristal
Et l'homme qui rentre chez lui
Des contrées lointaines
Refrain: Toutes ces choses, toutes ces choses
Dieu miséricordieux, protège-les pour moi
Le miel et le dard
L'amertume et la douceur
Ne déracine pas un jeune arbre
Et n'oublie pas l'espoir
Fais-moi revenir et puissé-je revenir
Dans le bon pays

Mon Dieu protège-nous, ma maison
Le jardin, la clôture
Du chagrin, de la peur soudaine et
De la guerre.
Protège le peu que j'ai
La lumière et les tout-petits
Les fruits encore verts
Et déjà récoltés.

Refrain: Toutes ces choses ....

Un arbre murmure dans le vent
Au loin une étoile tombe
C'est maintenant dans l'obscurité
Que je fais mes vœux les plus chers
Je t'en supplie, protège tout cela pour moi
Et tous ceux qui sont chers à mon cœur
Protège le silence, les pleurs
Et surtout cette chanson

Refrain: Toutes ces choses ...

על כל אלה / נעמי שמר

על הדבש ועל העוקץ,
על המר והמתוק,
על בתנו התינוקת
שמור אלי הטוב.
על האש המבוערת,
על המים הזכים,
על האיש השב הביתה
מן המרחקים.

על כל אלה, על כל אלה,
שמור נא לי אלי הטוב.
על הדבש ועל העוקץ,
על המר והמתוק.
אל נא תעקור נטוע,
אל תשכח את התקווה
השיבני ואשובה
אל הארץ הטובה.

שמור אלי על זה הבית,
על הגן, על החומה,
מיגון, מפחד פתע
וממלחמה.
שמור על המעט שיש לי,
על האור ועל הטף
על הפרי שלא הבשיל עוד
ושנאסף.

על כל אלה...

מרשרש אילן ברוח,
מרחוק נושר כוכב,
משאלות ליבי בחושך
נרשמות עכשיו.
אנא, שמור לי על כל אלה
ועל אהובי נפשי,
על השקט, על הבכי
ועל זה השיר.

על כל אלה...

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַל:
עַל הַמִּחְיָה וְעַל הַכַּלְכָּלָה וְעַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן: עַל הָעֵץ וְעַל פְּרִי הָעֵץ: וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה שֶׁרָצִיתָ וְהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ לֶאֱכֹל מִפִּרְיָהּ וְלִשְׂבּוֹעַ מִטּוּבָהּ, רַחֵם (נָא) יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הֵיכָלֶךָ, וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ וְנֹאכַל מִפִּרְיָהּ וְנִשְׂבַּע מִטּוּבָהּ וּנְבָרֶכְךָ עָלֶיהָ בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה: כִּי אַתָּה יְהוָה טוֹב וּמֵטִיב לַכֹּל וְנוֹדֶה לְךָ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן וְעַל הַפֵּרוֹת: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמִּחְיָה וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן וְעַל הַפֵּרוֹת:

Sois loué, Eternel notre Dieu, Roi de l'univers, pour les produits alimentaires et la subsistance et la vigne et le fruit de la vigne et les arbres et le fruit de l'arbre ; et les produits des champs et pour le pays fortuné, fertile et vaste que tu as daigné donner en héritage à nos ancêtres, afin de les faire jouir de ses fruits et profiter de ses richesses.
Aie pitié, Eternel notre Dieu, de ton peuple Israël, de ta ville de Jérusalem, de Sion, où résidait ta gloire, de ton autel et de ton temple. Rebâtis bientôt et de nos jours Jérusalem ta ville sainte, fais-nous y rentrer et jouir de sa réédification. Alors nous pourrons manger de ses fruits, profiter de ses biens, et nous te célébrerons par une vie sainte et pure. Car tu es, ô Eternel, bon et bienveillant pour tous, et nous te rendrons grâce pour le pays et pour le fruit de la vigne et pour ses fruits.
Sois loué, Eternel, pour la terre et les vivres et le fruit de la vigne et les fruits.

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם הַבְּנוּיָה

L’année prochaine à Jérusalem rebâtie

ההסתדרות הציונית העולמית
המערך לשירותים רוחניים בתפוצות
Organisation Sioniste Mondiale
Centre des Affaires Religieuses en Diaspora

2 מעיקים בע"מ 02-5874060
סדר ט"ו בשבט - צרכנית

רח' המלך ג'ורג' 48 ת.ד. 92 ירושלים 91000
48, rue King Georges B.P. 92 Jérusalem 91000
פקס: 02-6202792 טל: 02-6202459/460
Fax: 972-2-6202792 Tél: 972-2-6202459/6202460
ish@wzo.org.il

Edition expérimentale – n'est pas à vendre – Chvat 5776 - 2016